

ע"פ 3660/24 - משה רוגוזניצקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

ע"פ 3660/24

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המערער: משה רוגוזניצקי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 15.4.2024, בבע"ח 51067-01-22, שניתנה על-ידי השופטת ה' רוזנברג-שיינרט

תאריך הישיבה: ל' בניסן התשפ"ד (8.5.2024)

בשם המערער: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד טליה קצב

פסק-דין

1. ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 15.4.2024, בבע"ח 51067-01-22 (השופטת ה' רוזנברג-שיינרט), שבגדרה נדחתה בקשת המערער לאסור פרסום החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 9.6.2022, שניתנה במסגרת ההליך הנזכר, לפי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט).

2. ביום 7.4.2021 הוגש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (ת"פ 12811-04-21; להלן: ההליך העיקרי), כתב אישום המייחס למערער פעילות יצוא ושיווק תרופות מישראל שלא כדין, תוך ביצוע עבירות נוספות, בניגוד לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], השתמ"א-1981; לפקודת המכס [נוסח חדש]; לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ולחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

3. השתלשלות הדברים שלהלן - מפותלת קמעא. ביום 24.1.2022, הגיש המערער לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בקשה לעיון בחומרי החקירה (בע"ח 51067-01-22; להלן: הליך בקשת העיון) לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). בינתיים, ביום 3.4.2022, במסגרת ההליך העיקרי, ובטרם ניתנה החלטה במסגרת הליך בקשת העיון, השיב המערער לכתב האישום. לאחר כשלושה שבועות, ביום 25.4.2022, הגישה המשיבה בקשה לתיקון כתב האישום. בינתיים, ביום 9.6.2022, ניתנה החלטה במסגרת הליך בקשת העיון, שכללה התייחסות תמציתית לתשובה שהגיש המערער לכתב האישום. ביום 5.7.2022, שוב במסגרת ההליך העיקרי, נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת המשיבה לתיקון כתב האישום. למחרת היום, קבע בית המשפט המחוזי, לבקשת המערער, כי המענה לכתב האישום המקורי, "יוצא מהתיק כמו לא הוגש".

4. בחלוף כשנתיים, ביום 5.4.2024, הגיש המערער לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, במסגרת הליך בקשת העיון, בקשה לאיסור פרסום על החלטת בית המשפט המחוזי בהליך זה, מיום 9.6.2022. לטענת המערער, מאוחר להחלטה זו חלו התפתחויות בתיק העיקרי, במסגרתן תוקן כתב האישום ונוספו לו נאשמים נוספים. לטענתו, הותרת תוכן התשובה שנתן לכתב האישום המקורי, במסגרת החלטה שניתנה בגדרו של הליך בקשת העיון, עולה כדי "פגיעה חמורה בפרטיות של המבקש בהקשר לקו ההגנה העיתידי שלו, כאשר קו ההגנה עלול להיחשף בפני שאר הנאשמים בתיק". בנוסף, טען המערער, כי "בפרסום זה יש גם פוטנציאל להוביל לשיבוש ההליך המשפטי כאשר בית המשפט בתל אביב אשר דן בתיק העיקרי אינו אמור להיחשף למענה הקודם"; תשובה, שכזכור, הוצאה מהתיק במסגרת ההליך העיקרי, סמוך לאחר שנתקבלה בקשת המשיבה לתקן את כתב האישום.

5. המשיבה טענה, מנגד, כי הבקשה לוקה בשיהוי, שכן חלפו קרוב לשנתיים ממועד החלטת בית המשפט המחוזי לתקן את כתב האישום, שניתנה כאמור ביום 5.7.2022. לגופם של דברים, טענה המשיבה כי קיים שוני מהותי בין החלטת בית המשפט המחוזי להוציא מן התיק את תשובת המערער לכתב האישום המקורי במסגרת ההליך העיקרי, לבין המסגרת בה עסקינן - בקשה לאיסור פרסום מחמת פגיעה חמורה בפרטיות; זאת, משום שתשובת המערער לכתב האישום בגדר ההליך העיקרי, היא בעלת נפקות להגדרתה של יריעת המחלוקת, וסטייה ממנה - נושאת משמעות ראייתית במסגרת בירור האשמה; מכאן, טענה המדינה, הצורך שנתעורר במסגרת ההליך העיקרי, להוציא את תשובת המערער לכתב האישום המקורי, "כאילו לא הוגש". עוד טענה המשיבה, כי אין יסוד לטענת המערער בדבר פגיעה בפרטיותו על ידי חשיפת קו ההגנה שלו בפני יתר הנאשמים; זאת, משום שהנאשם הנוסף, שהתווסף לכתב האישום במסגרת תיקונו, ממילא נחשף לכלל חומרי החקירה, ובתוכם לגרסאות המערער. עוד נטען, כי למערער שמורה הזכות להשיב לכתב האישום המתוקן כראות עיניו, וכי מכל מקום, "שופטים בתיק העיקרי בכל מקרה אינם אמורים לעיין בהליכים שמתבררים לפני מותבים אחרים, כפי שאינם אמורים להיחשף לעבר פלילי".

6. ביום 15.4.2024 התקיים בבית המשפט המחוזי דיון בבקשה, ובסופו ניתנה החלטה, הדוחה את בקשת המערער לאיסור הפרסום. בהחלטתו, נדרש בית המשפט המחוזי למעמדו החוקתי של עקרון פומביות הדיון ותכליותיו

וסקר את החריגים לו בחקיקה. נקבע, כי בקשת המערער אינה עומדת בגדר החריגים בדיון, המצדיקים לחרוג מעקרון פומביות הדיון. עוד ציין בית המשפט המחוזי, כי ההחלטה עליה מלין המערער ניתנה לפני כשנתיים, בגדר הליך שהתנהל בדלתיים פתוחות, ומבלי שניתן צו איסור פרסום כלשהו. כמו כן, קבע בית המשפט המחוזי, כי עיון בתוכן התשובה שנתן המערער לכתב האישום המקורי, כפי שמופיע בהחלטת בית המשפט המחוזי מושא הבקשה - אינו מגלה פגיעה חמורה בפרטיות, ואינו פוגע בהגנת המערער בהליך הפלילי. לבסוף, קבע בית המשפט המחוזי, כי הסתרת הפסקה הקונקרטי, לגבה נטען כי היא פוגעת בפרטיות המערער, "פוגעת בקוהרנטיות" של ההחלטה, "וביכולת להבינה מבחינה מהותית".

7. ביום 30.4.2024 הוגש הערעור דנו, ובו שב המערער על בקשתו ועל נימוקיה. כמו כן, מוסיף המערער וטוען, כי בית המשפט המחוזי מרכז-לוד נעדר "סמכות עניינית" להכריע בבקשה לאיסור פרסום, שכן בינתיים, הועבר הדיון בהליך העיקרי לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (ראו: בש"פ 1061/23; הנשיאה א' חיות). ביום 8.5.2024 התקיים לפני דיון, במהלכו חזרו הצדדים על עיקרי טענותיהם בעל-פה.

דיון והכרעה

8. לאחר שעינתי בהודעת הערעור ונספחיה, ולמשמע טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפני, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור - להידחות.

9. עיקרון יסוד בשיטתנו, כי "בית המשפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק" (סעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה; ראו גם: סעיף 68(א) לחוק בתי המשפט). עקרון פומביות הדיון, נשען על שורה של טעמים, בהם זכות הציבור לדעת; שיפור איכות ההחלטה השיפוטית, על יסוד ההנחה שעינו הפקוחה של הציבור תתרום למניעת משוא פנים ודעה קדומה; וכן אמון הציבור ברשויות הציבור בכלל, ובבתי המשפט בפרט (ראו, לאחרונה, ע"פ 1350/24 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (14.3.2024); ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' עו"ד פלוני, פסקאות 7 (27.2.2008) (להלן: עניין ידיעות אחרונות); יצחק עמית חסיונות ואינטרסים מוגנים: הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי 415 (2021)). עם זאת, עקרון פומביות הדיון אינו אלא נקודת המוצא, ואינו ניצב לבדו; במקרים חריגים שעוגנו בחוק, הוא עשוי לסגת אחור, אל מול עקרונות או אינטרסים חשובים אחרים (סעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה; בש"פ 5759/04 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 658, 663 (2004)).

10. סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, שבו נתלה המערער, מאפשר לבית המשפט להורות על איסור פרסום, בכפוף לעריכת איזון בין עקרון פומביות הדיון, לבין ערכים חוקתיים מתנגשים, ובהם הזכות לפרטיות: "בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט [...] לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר [...] או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם [...]". בהתאם לפסיקת בית משפט זה, בחינת בקשה לאיסור פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, תיעשה במבחן דו-שלבי: בשלב הראשון, יבחן בית המשפט האם איסור הפרסום המבוקש, דרוש לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות; אם התשובה לכך תימצא חיובית, נעבור לשלב השני, בגדרו ישקול בית המשפט האם יש מקום לאסור את הפרסום, תוך עריכת איזון בין עקרון פומביות הדיון לבין הפגיעה בפרטיות (ראו: ע"פ 8861/22 דנה ושולה סטודיו בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (20.4.2023); רע"פ 2783/19 קרא נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (2.1.2020); עניין ידיעות אחרונות, פסקה 11).

11. עיון בהחלטת בית המשפט המחוזי מלמד כי עצר כבר בשלב הראשון של המבחן הדו-שלבי; נקבע, כי איסור הפרסום המבוקש, כלל אינו נדרש למניעת פגיעה בפרטיות המערער. בהחלטה זו - איני מוצא מקום להתערב. אכן, המידע הכלול בהחלטה מיום 9.6.2022, שניתנה במסגרת הליך בקשת העיון, אינו חושף פרטים הנוגעים לצנעת הפרט, עניינים אינטימיים או מידע רפואי של המערער. כמו כן, גם אם אצא מנקודת הנחה כי יש בדברים כדי פגיעה בפרטיות - ואיני סבור כך - הרי שבשים לב לכך שהליך הבקשה לעיון התנהל "בדלתיים פתוחות", מבלי שהוצא איסור פרסום כלשהו על פרט מפרטיו; בהינתן שההחלטה נושא בקשת איסור הפרסום, פורסמה ברבים במשך כשנתיים; ולאור העובדה שמדובר בבקשה לאיסור פרסום בדיעבד - אין יסוד לטענת המערער, בשלב זה, כי המשך פומביות ההחלטה נושא הבקשה, עולה כדי פגיעה חמורה בפרטיותו (ראו: ע"א 2763/09 לוי נ' כונס הנכסים, פסקה 4 (21.2.2013); רע"א 3456/21 ברק נ' מנהל מס ערך מוסף, פסקה 9 (8.7.2020)).

12. נוכח מסקנתי זו, אינני נזקק להידרש לטענותיו הנוספות של המערער. גם טענת המערער לפגם של חוסר סמכות עניינית - הנטענת על דרך הרמז, ללא הסבר כדבעי - משוללת יסוד. אעיר, הרבה למעלה מן הצורך, כי גם אם כוונת המערער לפגם אחר, של חוסר סמכות מקומית, מחמת העברת ההליך העיקרי לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו - הרי שאין בכך כדי להועיל לו בשלב זה; טענת חוסר סמכות מקומית, נתפסת כבעלת אופי "טכני", ונדרש להעלותה בשלב מוקדם של ההליך (ראו: ע"פ 1523/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (2.3.2006); סעיף 151 לחוק סדר הדין הפלילי). במקרה דנן, לא די שהמערער לא טען את טענתו זו על אתר בפני בית המשפט המחוזי, הוא העלה אותה לראשונה רק במסגרת הערעור, לאחר 'שניסה את מזלו' בבית המשפט המחוזי - ונדחה. אין מקום, אם כן, להידרש לטענה בשלב הדיוני בו אנו נתונים כעת.

13. הערעור נדחה אפוא בזאת.

ניתנה היום, כ"ט באייר התשפ"ד (6.6.2024).

שׁוֹפֵט